

N:o 140.

Ank. till Riksd. kansli den 7 maj 1906, kl. 5 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående pension åt aflidna banvakterna Johannes Nilssons och Jöns Perssons änkor.

(R. A.)

I en till Riksdagen aflåten proposition (n:o 107) af den 30 mars 1906 har Kungl. Maj:t, under åberopande af propositionen bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver civilärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen medgifva, att till enhvar af aflidna banvakterna Johannes Nilssons och Jöns Perssons änkor må af trafikmedel utbetalas pension till ett årligt belopp af 140 kronor för änkan Persson och 100 kronor för änkan Nilsson, att utgå till änkan Nilsson från och med den 1 oktober 1905 och till änkan Persson från och med den 1 februari 1906 i enlighet med de grunder, som i 7 § af gällande reglemente för statens järnvägstrafiks änke- och pupillkassa stadgas rörande pensioner till änkor efter delägare i nämnda kassa.

Till åberopade statsrådsprotokollet har föredragande departementschefen anfört följande:

»Uti skrifvelse den 7 mars 1906 har järnvägsstyrelsen anmält, att sedan banvakterna Johannes Nilsson och Jöns Persson, hvilka innehaft anställning vid Landskrona—Ängelholms järnväg och, då nämnda järnväg öfvertogs af statsverket, öfvergått i statens järnvägars tjänst, numera aflidit, hade deras efterlämnade änkor Johanna Nilsson, född Persdotter, och Gunilla Persson, född Jönsdotter, uti särskilda till järnvägsstyrelsen ställda skrifter, med förmälan att deras bemälda män icke varit delägare i vare sig statens järnvägstrafiks pensionsinrättning eller enskilda järn-

vägarnas pensionskassa, anhållit, att pension till skäligt belopp måtte genom styrelsens försorg åt dem utverkas.

Järnvägsstyrelsen anförde vidare, att af skrifterna bifogade dödsattester för Nilsson och Persson samt rörande dem af vederbörande befäl utfärdade intyg äfvensom präst- och läkarbetyg för sökandena inhämtades, att Nilsson och Persson, hvilka erhållit anställning vid Landskrona—Ängelholms järnväg, den förre den 1 januari och den senare den 13 november 1876, därefter tjänstgjort vid nämnda järnväg till den 1 januari 1896, då de samtidigt med statens förvärfvande af denna järnväg inträdt i statens järnvägars tjänst. Om båda hade intygats, att de städse med goda vitsord fullgjort sina åligganden. Nilsson afled den 21 september 1905 och Persson den 20 januari 1906, efterlämnande såsom stärbhusdelägare, Nilsson änkan Johanna Nilsson, född den 10 januari 1845, jämte en till myndig ålder kommen dotter, och Persson änkan Gunilla Persson, född den 23 april 1836, jämte flera till myndig ålder komna barn. Såväl änkan Nilsson som änkan Persson vore på grund af ålderdomssvaghet urständssatta att genom arbete bidra till sitt uppehälle. Änkan Persson befunne sig dessutom i medellösa omständigheter; och angående änkan Nilssons förmögenhetsförhållanden meddelade järnvägsstyrelsen, att, enligt hvad styrelsen inhämtat, behållningen i boet efter hennes afidna man uppgått till 6,543 kronor 22 öre.

Vederbörande distriktsförvaltning hade upplyst, att Nilssons och Perssons aflöningsförmåner vid statens järnvägar, för år räknadt, utgjort under åren 1896—1898 480 kronor, under åren 1899—1902 540 kronor samt från och med år 1903 600 kronor jämte bostad och beklädnadsersättning.

Då genom beslut af Kungl. Maj:t och 1902 års Riksdag pensioner blifvit tillförsäkrade den personal, som vid västkustbanans inköp öfvergått i statens järnvägars tjänst och icke tillhörde någon pensionsinrättning, syntes i förekommande fall, då särskilda skäl därtill föreläge, pension jämväl böra beredas änkor och barn efter befattningshafvare, tillhörande denna personal; och erinrade järnvägsstyrelsen om att af Kungl. Maj:t i sådant hänseende till 1903 och 1905 års Riksdagar aflåtna särskilda nådiga propositioner rörande änkor och barn efter vid Landskrona—Ängelholms järnväg före år 1896 och sedermera i statens järnvägars tjänst anställda stationskarlen Anders Nilsson och stationsmästaren Per Mårtensson, hvilka i likhet med öfriga befattningshafvare vid nämnda järnväg icke tillhört någon pensionsinrättning, blifvit af Riksdagen bifallna.

I anledning däraf och med hänsyn särskildt därtill, att båda sökan-

dena, enligt hvad vederbörande järnvägsläkare intygat, på grund af ålderdomssvagheter och skröplighet icke kunde genom arbete ens bidraga till sitt livsuppehälle, hemställde styrelsen, att åt dem måtte beredas pension att utgå till änkan Nilsson från och med den 1 oktober 1905 och till änkan Persson från och med den 1 februari 1906 i enlighet med de grunder, som i 7 § af gällande reglemente för statens järnvägstrafiks änke- och pupillkassa stadgas rörande pensioner till änkor och barn efter delägare i nämnda kassa. Beträffande pensionens storlek hade järnvägsstyrelsen föreslagit, att densamma måtte, i anslutning till de principer, som angifvits i Kungl. Maj:ts förenämnda nådiga proposition till 1905 års Riksdag angående pension åt stationsmästaren Per Mårtenssons änka och barn, bestämmas för en hvar af sökandena till ett årligt belopp af etthundrafyrtio kronor, motsvarande i afrundadt tal tjugoprocent af deras aflidna mäns enligt stadgandet i 3 § af berörda reglemente till 690 kronor beräknade aflöning.

Genom Kungl. Maj:ts och Riksdagens beslut rörande förbättrade pensionsförmåner för den personal, som i anledning af västkustbanans inköp öfvergått i statens järnvägars tjänst, hafva *dels* förhöjda pensioner beredts ej mindre de till denna personal hörande tjänstemän och betjante, hvilka vid öfvergången i statens järnvägars tjänst tillhörde enskilda järnvägarnas pensionskassa, än äfven änkor och barn efter dessa befattningshafvare, *dels ock* pension vid afskedstagandet tillförsäkrats den del af samma personal, som icke tillhörde någon pensionsinrättning. Det synes då, såsom i nådiga propositionerna till 1903 och 1905 års Riksdagar i fråga om pensioner åt stationskarlen Nilssons samt stationsmästaren Mårtenssons änkor och barn af dåvarande departementschefen äfven framhölls, vara uppenbart, att, i den mån sådant visar sig erforderligt, pensioner böra beredas jämväl åt änkor och barn efter tjänstemän och betjante, tillhörande sistnämnda grupp af ifrågavarande personal.

Beträffande beloppet af den pension, som bör medgifvas nu förevarande båda änkor, tillåter jag mig hänvisa till hvad i nådiga propositionen n:o 9 till 1905 års Riksdag angående pension åt stationsmästaren Mårtenssons änka och barn anfördes i fråga om pensionsbeloppet. Af då anförda skäl ansågs, att beloppet af pension åt stärbhusdelägare efter tjänstemän och betjante, tillhörande ifrågavarande grupp af järnvägspersonalen, borde fastställas till viss skäligen procent af tjänsthafvarens enligt pensionsreglementet beräknade aflöning och att denna procent, på det att pensionen måtte blifva till någon hjälp för änka och barn, icke borde sättas lägre än tjugoprocent af berörda aflöning.

Mot de af järnvägsstyrelsen i nu förevarande fall till 140 kronor föreslagna pensionsbeloppen har jag ej annat att erinra, än att, då bankvaktan Nilsson efterlämnat en behållning i boet af 6,543 kronor 22 öre — däraf å sparbank innestående 3,619 kronor 27 öre och i reverserade fordringar 1,385 kronor — samt enär makarna allenast hafva ett barn, en myndig dotter, hälften af boets kvarlåtenskap tillkommer änkan, pensionen för änkan Nilsson synes kunna begränsas till 100 kronor om året.»

Med anledning häraf och då enligt vederbörande järnvägläkares intyg hvarken änkan Nilsson eller änkan Persson kunde genom arbete bidraga till sitt lifsuppehälle, har departementschefen hemställt om aflåtande till Riksdagen af den framställning, som ofvan omförmälts.

Utskottet, som mot denna framställning icke haft något att erinra, får alltså hemställa,

att Kungl. Maj:ts förevarande proposition må vinna Riksdagens bifall.

Stockholm den 7 maj 1906.

På statsutskottets vägnar:

HUGO TAMM.
